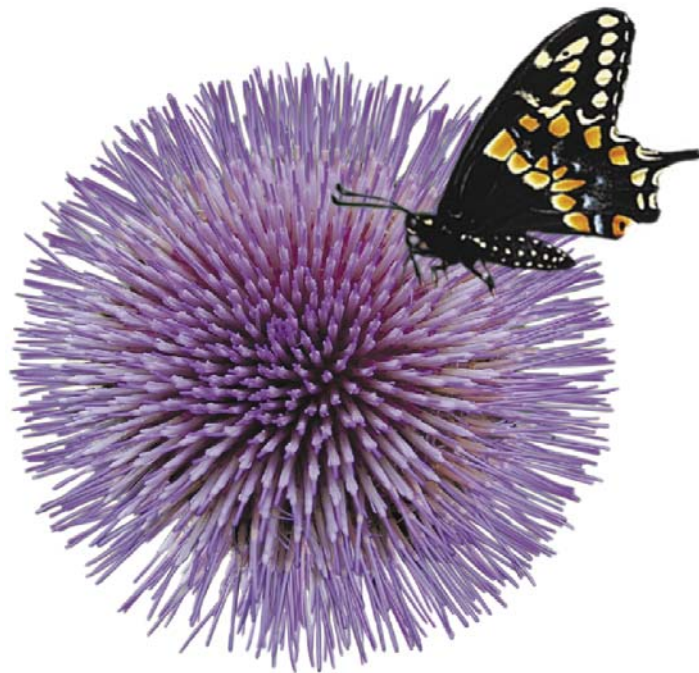

Aromatherapie voor dieren

- Deze minicursus is gebaseerd op de SORAG-cursus Dieren Natuurlijk Genezen.
- Deze cursus laat je kennismaken met een thema uit een van de SORAG-cursussen en mag uitsluitend worden gebruikt voor persoonlijke doeleinden.
- De auteursrechterlijke eigendommen liggen bij de Coöperatie SORAG-Akademie U.A., zodat deze cursus niet mag worden gekopieerd of gebruikt voor commerciële doeleinden.

AROMATHERAPIE

Een etherische, essentiële of aromatische olie is een vluchtige stof (etherisch) die in veel planten voorkomt, die geur en smaak geeft aan bloemen of vruchten (aromatisch) en die onmisbaar (essentieel) is om de plant te doen voortbestaan. De olie komt voor in alle plantendelen zoals in de stengel, de schors, de zaden, de hars en is daarbij steeds anders van aard.

Etherische oliën zijn meestal kleurloos, bevatten geen vet, lossen wel op in andere oliën, maar niet in water en verdampen snel zonder sporen na te laten. Planten worden al sinds mensenheugenis gebruikt voor de gezondheid en etherische oliën spelen dan ook een belangrijke rol in de kruidengeneeskunde.

In het oude Egypte werd ook al gebruikgemaakt van etherische olie, zowel bij het mummificeren als bij rituelen in de tempels. Via de Grieken en de Romeinen kreeg het gebruik van essentiële oliën eveneens bekendheid in de Arabische landen. Vervolgens kwam het via de kruisvaarders in Europa terecht, waarna de kennis van het doeltreffende medicinale gebruik ervan weer verdween, vooral als gevolg van de opkomst van de reguliere geneeskunst.

Gedurende beide wereldoorlogen kwamen de etherische oliën weer naar voren. De reguliere artsen kregen te kampen met een tekort of zelfs een ontbreken van allopathische geneesmiddelen. Op advies van de lokale bevolking ging men toen weer de essentiële oliën gebruiken met, voor deze reguliere artsen, opmerkelijke resultaten.

Met name het gebruik van lavendelolie in Frankrijk heeft flink bijgedragen tot de grote belangstelling onder reguliere artsen. Als gevolg hiervan werd er na de Tweede Wereldoorlog vrij uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de werkzaamheid van diverse essentiële oliën.

HERNIEUWDE BEKENDHEID DOOR OORLOGEN

Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren Australische soldaten verplicht om een flesje Tea Tree olie in hun uitrusting mee te nemen als EHBO-middel. De Australische regering besloot bovendien, op basis van uitgebreid wetenschappelijk onderzoek, om voor het ontsmetten van kamers, bedden, instrumentarium en de omgevingslucht in de ziekenhuizen gebruik te maken van de essentiële Tea Tree olie!

De aromatherapie kreeg pas in 1928 wereldwijde belangstelling dankzij de Franse chemicus Gattefossé. In 1964 publiceerde de eveneens Franse arts Valnet de resultaten van zijn programma ter behandeling van medische en psychiatrische kwalen met behulp van etherische oliën onder de naam aromatherapie. Aromatherapie is, in tegenstelling van wat de naam suggereert, niet uitsluitend gericht op de reukzin. Iedere oliesoort heeft namelijk een specifieke inwerking op de chemie van het lichaam, waardoor vervolgens specifieke organen worden beïnvloed.

Etherische oliën kunnen op verschillende manieren worden toegepast: bij massage, rechtstreeks op de huid, als lotion of kompres, maar het kan ook verdampt, verstoven en geïnhaleerd en zelfs inwendig worden gebruikt. Op enkele uitzonderingen na, mag een etherische olie nooit onverdund op de huid of inwendig worden gebruikt zonder advies van een aromatherapeut.

PRODUCTIE VAN DE ETHERISCHE OLIE

De beste olie wordt verkregen van in het wild groeiende planten. Biologische geteelde planten vormen een verantwoord alternatief, want om etherische olie te verkrijgen zijn zeer grote hoeveelheden planten nodig. Voorbeeld: om een liter rozenolie te kunnen maken, zijn er enkele duizenden kilo's rozenblad nodig. De voor aromatherapie geschikte olie wordt op verschillende manieren aan de plant onttrokken en bij de meest gebruikelijke methode wordt waterdampdestillatie toegepast.

Persing is de meest toegepaste manier van winnen wanneer de olie zich in de schil bevindt. Bij enflourage wordt de olie door middel van vet aan de plant onttrokken, waarna olie en vet weer gescheiden worden. Een etherische olie blijft enkele jaren goed, mits deze in het donker en op een koele plaats bewaard wordt.

De plantenolie bevat drie specifieke eigenschappen waaraan ook de naam van het product ontleend wordt, namelijk de essentie van de plant (essentiële olie), de altijd sterke geur (aromatische olie) en de vluchtigheid ervan (etherische olie). Deze eigenschappen maken het gebruik bij dieren bijzonder geschikt. Door de zeer sterk geconcentreerde vorm in combinatie met de zeer fijne stoffelijke vorm, kan deze olie heel goed door het lichaam worden opgenomen. Een druppeltje knoflookolie evenaart de werking van wel 8 bolletjes knoflook en dat maakt het toedienen van knoflook een stuk gemakkelijker.

De sterke aromatische geur van de olie zorgt ervoor dat dieren zelf vaak heel goed kunnen aangeven welke olie voor hen geschikt is. Vanwege de sterk waarneembare geur zal het dier instinctief weten of de betreffende olie op dat moment wel of niet geschikt is voor het eigen organisme. Zodra het dier genezen is of de toestand weer stabiel is geworden, zal het die olie gaan afwijzen.

KWALITEIT VAN GROOT BELANG

De gewonnen olie dient van een perfecte en pure kwaliteit te zijn om aan alle gestelde eisen te kunnen voldoen. Door de toenemende belangstelling voor aromatherapie zijn er de laatste jaren helaas ook veel producten op de markt gekomen die van veel mindere kwaliteit zijn dan de gebruiker mag verwachten. Dit is mogelijk omdat een leverancier niet verplicht is om exact op het etiket aan te geven waaruit de inhoud van het flesje bestaat.

Kwalitatief goede essentiële oliën worden gewonnen uit biologisch geteelde planten, dus planten waarbij tijdens de groei geen groeibevorderaars of insecticiden zijn

gebruikt. De olie dient voorts niet te worden gemengd met een mindere kwaliteit olie of met synthetische producten.

TOEPASSINGSMOGELIJKHEDEN

Essentiële oliën kun je op drie manieren toepassen: via inademing, door aanbrengen op de huid (massage) of door innemen. Een therapeut zal aan de hand van de plaats, het ontstaan en de oorzaak van de klacht een keuze maken uit het soort olie en de manier waarop het zal worden toegepast. Over het algemeen wordt het dier bij emotionele toestanden en/of luchtwegaandoeningen weer in balans gebracht door inademing van de olie.

Het op de huid aanbrengen van de olie wordt meestal toegepast om problemen van de huid, de gewrichten, de pezen of de spieren te behandelen. Inname via de mond wordt vooral toegepast wanneer een disbalans is ontstaan als gevolg van de werking van specifieke orgaansystemen, bijvoorbeeld het spijsverteringssysteem of de bloedcirculatie.

Essentiële oliën mogen nooit zomaar gebruikt worden en vooral niet door inname, omdat hiervoor voldoende kennis nodig is. Er blijven echter voldoende toepassingsmogelijkheden over waarmee ook minder ervaren personen goed werk kunnen verrichten. Ook voor wat betreft de manier van toedienen van de olie en de relatie hierbij tot de aard van de klacht, dient men over het algemeen over voldoende basiskennis te bezitten.

Toch kun je met behulp van in de handel zijnde boeken waarin een klachtenomschrijving, de keuze en de toepassing van de olie staat omschreven, doorgaans de juiste manier van toediening vaststellen. Gezien de korte tijdsduur van deze cursus kunnen wij op de behandeling met essentiële oliën maar kort ingaan.

DE TOEPASSING

Essentiële oliën mogen **nooit** puur op de huid van een dier gebruikt worden. De olie dient altijd gemengd te

worden met een basisolie. De onderstaande basisoliën zijn geschikt om met essentiële oliën gemengd te worden gebruikt bij een massage. Vermeng altijd één deel essentiële olie op vijf delen basisolie voor massage, inwrijven of deppen.

Essentiële oliën die via de mond aan een dier worden toegediend, dienen voor inname aangebracht te worden op een zogeheten emulgator. Dit houdt in dat de olie eerst op wat kaas wordt aangebracht, of met biogarde yoghurt, vette plantenzie, honing of eigeel vermengd moet worden, alvorens het dier het in kan nemen. Een emulgator vormt als het ware een brug tussen de essentiële olie en het water waarin het wordt opgelost.

ABRIKOZENPITOLIE (*Prunus armeniaca*)

De zachte olie die wordt gewonnen uit de eerste koude persing, verstevigt het bindweefsel en is geschikt voor de schrale, droge, gevoelige en oudere huid. Hij kan ook zonder problemen rond de ogen worden gebruikt.

AMANDELOLIE ZOET (*Prunus amygdalus*)

Deze olie uit de eerste koude persing is geschikt als reinigingsmiddel voor een gevoelige huid en als inwrijfmiddel voor een droge en ruwe huid. Hij kan ook zonder problemen rond de ogen worden gebruikt.

AVOCADO-OLIE (*Persea gratissima*)

Deze olie uit de eerste koude persing is geschikt voor alle huidtypen en voor inwendig gebruik. De olie verdeelt zich heel gemakkelijk over het huidoppervlak en wordt daarna snel en probleemloos door de huid opgenomen.

BERNAGIEOLIE (*Borago officinalis*)

Deze olie staat bekend om zijn zeer hoge antirimpelwerking en is geschikt voor elk huidtype. Hij werkt bovendien gunstig op de celvernieuwing en de bloedsomloop. Door de beschermende invloed tegen ultraviolette straling werkt deze olie ook weerstandverhogend.

JOJOBAOLIE (*Simmondsia californica*)

Deze olie uit de eerste koude persing is eigenlijk geen olie maar een was, is zeer zuiver en wordt nooit ranzig. Hij houdt het vochtgehalte van de huid op peil en geeft een glad, niet-vet gevoel. Hij vertraagt de afgifte van talg en kan goed rond de ogen worden gebruikt. **Niet geschikt voor inwendig gebruik.**

KOKOSVETOLIE (*Cocos nucifera*)

Deze olie uit de eerste koude persing werkt verzachtend op de huid en wordt vooral in zonnebrandproducten gebruikt.

LIJNZAADOLIE (*Linum usitatissimum*)

Deze olie uit de eerste koude persing normaliseert ieder huidtype, verhoogt het weerstandsvermogen en is tevens geschikt voor inwendig gebruik.

OLIJFOLIE (*Olea europaea*)

Deze olie uit de eerste koude persing is geschikt voor ieder huidtype en kan goed rond de ogen gebruikt worden. Hij werkt ontspannend, voedend, vochtafdrijvend, laxerend, vaatverwijdend en geeft energie. Hij wordt ook aanbevolen voor diabetici. Deze olie werkt verzachtend op eczeem, huidverhardingen en de lever.

SESAMOLIE (*Sesamum indicum*)

Deze olie van de eerste koude persing is uitstekend geschikt als huid- en massageolie, heeft een goede beschermende werking en kan met succes inwendig en om de ogen worden gebruikt.

SOJAOLIE (*Soya hispida*)

Deze olie uit de eerste koude persing is geschikt voor alle huidtypen en is te gebruiken als bad- en massageolie. Hij kan ook als spijsolie gebruikt worden voor nerveuze dieren en diabetici. Tevens is deze olie geschikt voor gebruik rond de ogen.

TARWEKIEMOLIE (*Triticum vulgare*)

Deze olie uit de eerste koude persing is vitaminerijk en geschikt voor elk huidtype, in het bijzonder voor de slecht

doorbloede huid. Het haar blijft met behulp van tarwekiemolie gezond en bij haaruitval ten gevolge van een slechte doorbloeding kan de huid met deze olie gemasceerd worden. Inwendig wordt hij ook wel gebruikt bij overgangsklachten en hartklachten.

TEUNISBLOEMOLIE (*Oenothera viennis*)

Deze olie uit de eerste koude persing is goed toepasbaar bij brekende nagels, haaruitval, droge mond en acne. Vanwege het hoge gehalte aan gammalinoleenzuur kan deze olie van dienst zijn bij stofwisselingsstoornissen van essentiële vetzuren. Tevens kan hij gebruikt worden bij reumatische aandoeningen en diabetes mellitus.

WALNOOTOLIE (*Juglans regia*)

Deze olie uit de eerste koude persing werkt ontstekingsremmend, zenuwsterkend, verzachtend en genezend bij huidaandoeningen.

ZWARTE KUMMELOLIE (*Nigella sativa*)

Deze meervoudig onverzadigde olie uit de eerste koude persing kan gebruikt worden bij de behandeling van allergieën en aandoeningen van de huid en de luchtwegen. Hij versterkt en stabiliseert het immuunsysteem en is goed toepasbaar bij bacteriële en schimmelinfecties.

We zullen ons in deze les beperken tot het gebruik van essentiële oliën door middel van inwrijven of deppen, inhalatie door middel van een aromalampje of vloeiblaadje en met behulp van massage.

TOEPASSING BIJ AANDOENINGEN

Bij onderstaande aandoeningen en kwalen volgt een opsomming van de te gebruiken oliesoorten en hoe deze toegepast kunnen worden. Alleen bij gebruik van een aromalampje kan de olie onverdund verdampt worden teneinde de omgeving te vullen met de oliedamp.

ABCESSEN

lavendel, st.-janskruid, tijm
inwrijven of deppen

ACNE

bergamot, cederhout, citroen, geranium, kamille, kruidnagel, jeneverbes, kruizemunt, lavendel, lemongrass, niaouli, palmerosa, patchouli, pepermint, rozenhout, salie, sandelhout, st.-janskruid, tea tree, tijm, vetiver, ylang ylang

inwrijven of deppen, aromalampje

ALLERGIEËN

kamille, lavendel, melisse, st.-janskruid

inwrijven of deppen, aromalampje

ANGST

basilicum, bergamot, hysop, jeneverbes, melisse, neroli, oranjebloesem, rozenhout, valeriaan

aromalampje

ARTRITIS

berken, cajaputi, caroteen, cederhout, citroen, dennennaalden, eucalyptus, gember, kamille, koriander, kruidnagel, marjolein, mirre, nootmuskaat, peterselie, terpentijn, tijm, vetiver

inwrijven of deppen, aromalampje, masseren

ASTMA

cajaputi, citroen, dennennaalden, eucalyptus, hysop, kruidnagel, kruizemunt, lavendel, marjolein, melisse, niaouli, oregano, pepermint, rozemarijn, rozen, salie, st.-janskruid, tijm, venkel

aromalampje

BLAREN

eucalyptus, kamille

inwrijven of deppen

BLOEDUITSTORTING

geranium, hysop, kamfer, kruidnagel, lavendel, marjolein, tijm, venkel

inwrijven of deppen, massage

BRAAKNEIGINGEN

basilicum, gember, kamille, koriander, kruidnagel, lavendel, melisse, nootmuskaat, pepermint, rozen, rozenhout, sandelhout, venkel

aromalampje

BRONCHITIS

anijs, basilicum, bonenkruid, cajaputi, cederhout, citroen, dennennaalden, eucalyptus, hysop, kamfer, karwij, kruidnagel, kruizemunt, lavendel, marjolein, melisse, niaouli, oregano, pepermint, rozemarijn, sandelhout, st.-janskruid, terpentijn, tijm, venkel

aromalampje

CONSTIPATIE

marjolein, sinaasappel, venkel

aromalampje

DERMATITIS

berken, cade, caroteen, cederhout, geranium, hysop, jeneverbes, kamille, kruizemunt, lavendel, palmerosa, patchouli, pepermint, rozenhout, st.-janskruid, tijm

inwrijven of deppen, massage

DIARREE

bonenkruid, cypressen, gember, kaneel, koriander, mirre, neroli, oranjebloesem, sandelhout, tijm

aromalampje

DROGE HUID

jasmijn, rozen, sandelhout

inwrijven of deppen, masseren

ECZEEM

bergamot, berken, cade, calendula, caroteen, cederhout, geranium, hysop, jeneverbes, kamille, kruidnagel, lavendel, melisse, mirre, patchouli, rozen, st.-janskruid, tijm

inwrijven of deppen

EETLUSTGEBREK

anijs, bergamot, gember, kalmoes, karwij, knoflook, laurier, mirre, oregano, rozemarijn, salie, sinaasappel
aromalampje

HAAR, VET

berken, kamille, patchouli, salie
inwrijven of deppen, inmasseren

HAARUITVAL

cederhout, jeneverbess, salie
inwrijven of deppen, inmasseren

HOESTEN

anijs, basilicum, cajaputi, cederhout, dennennaalden, eucalyptus, gember, jasmijn, kamfer, karwij, marjolein, niaouli, rozen, rozenhout, sandelhout, tijm, zilverspar
aromalampje

INFECTIEZIEKTEN

basilicum, bergamot, gember, kamfer, knoflook, lemongrass, tijm
aromalampje, masseren

INFLUENZA

basilicum, bergamot, cajaputi, citroen, citronella, cypresen, dennennaalden, eucalyptus, gember, hysop, jeneverbess, kamfer, kaneel, koriander, kruidnagel, kruizemunt, laurier, lavendel, niaouli, pepermunt, sinaasappel, st.-janskruid, tijm
aromalampje, masseren

INSECTENSTEKEN

basilicum, bergamot, calendula, citroen, eucalyptus, kamille, knoflook, lavendel, melisse, niaouli, tea tree, tijm, ylang ylang
inwrijven of deppen, aromalampje, inmasseren

INSECTENWEREND

basilicum, citronella, eucalyptus, kamfer, kruidnagel, lavendel, lemongrass, melisse, patchouli, tea tree, terpentijn (bij vliegen), vetiver
inwrijven of deppen, aromalampje

KENNELHOEST

cypressen, hysop, lavendel, niaouli, salie, st.-janskruid, terpentijn
aromalampje

KLOVEN

mirre, patchouli
inwrijven of deppen, masseren

KNEUZINGEN

arnica, tijm
inwrijven of deppen, masseren

KOORTS

basilicum, bergamot, citroen, gember, kamfer, knoflook, kruizemunt, lemongrass, niaouli, patchouli, pepermint, peterselie, rozen, rozenhout, sinaasappel, st.-janskruid
aromalampje, masseren

KRAMPEN

anijs, basilicum, bonenkruid, cypressen, gember, kalmoes, kardemom, karwij, knoflook, lavendel, lindebloesem, oregano, palmerosa, pepermint, salie, valeriaan, ylang ylang
aromalampje, masseren

LUIZEN

dennennaalden, eucalyptus, geranium, kaneel, lavendel, terpentijn, tijm
inwrijven of deppen, masseren

MAAG

kalmoes, kardemom, karwij, mandarijn, oregano, sinaasappel
aromalampje

MONDINFECTIES

bergamot
inwrijven of deppen

NERVOSITEIT

basilicum, cederhout, geranium, hysop, jeneverbes, kamfer, kamille, kruizemunt, lavendel, lindebloesem, marjolein, mandarijn, neroli, pepermint, rozen, rozenhout, salie, sandelhout, sinaasappel, st.-janskruid, vetiver, ylang ylang
aromalampje

ONTSTEKINGEN

arnica, calendula, hysop, lavendel, salie, st.-janskruid, ylang ylang
inwrijven of deppen, aromalampje, masseren

OORPIJN

basilicum, kamille, lavendel
inwrijven of deppen, aromalampje

PUISTJES

bergamot, cajaputi, citroen, lavendel, niaouli
inwrijven of deppen, masseren

REISZIEKTE

gember
aromalampje

ROOS

cade, cederhout, lavendel, patchouli, rozemarijn, salie
inwrijven of deppen, masseren

REUMA

anijs, arnica, basilicum, berken, cajaputi, caroteen, cederhout, citroen, cypressen, dennennaalden, eucalyptus, gember, hysop, jeneverbes, kalmoes, kamfer, kamille, kaneel, knoflook, koriander, kruidnagel, laurier, lavendel, marjolein, niaouli, nootmuskaat, oregano, peterselie, rozemarijn, sassafra, st.-janskruid, terpentijn, tijm, venkel, vetiver, zilverspar
inwrijven of deppen, masseren

SCHIMMELS

cederhout, patchouli, tea tree
inwrijven of deppen, masseren

SCHURFT

bergamot, dennennaalden, kaneel, lavendel, lemon-
grass, pepermint, tea tree, terpentijn, tijm
inwrijven of deppen, masseren

SINUSITIS

basilicum, cajaputi, dennennaalden, eucalyptus,
gember, kruizemunt, niaouli, pepermint, tijm
aromalampje

SLIJMVLIESONTSTEKING

cajaputi, cederhout, citroen, dennennaalden, euca-
lyptus, gember, hysop, jasmijn, kalmoes, kruizemunt,
lavendel, sandelhout, terpentijn, tijm
aromalampje

SPIERPIJN

anijs, basilicum, berken, cajaputi, dennennaalden,
eucalyptus, gember, kamille, koriander, lavendel, lemon-
grass, marjolein, niaouli, nootmuskaat, pepermint,
salie, st.-janskruid, terpentijn, tijm, vetiver
inwrijven of deppen, masseren

STRESS

bergamot, bonenkruid, cederhout, dennennaalden,
geranium, hysop, jasmijn, jeneverbes, kalmoes, kamfer,
kamille, kaneel, kardemom, kruizemunt, lavendel,
lemongrass, lindebloesem, mandarijn, marjolein, neroli,
oranjebloesem, palmerosa, patchouli, pepermint,
rozen, rozenhout, salie, sandelhout, sinaasappel, st.-
janskruid, valeriaan, ylang ylang
aromalampje

TANDVLEESPROBLEMEN

cypressen, kalmoes, kaneel, sinaasappel, tijm
inwrijven of deppen, masseren

TEKEN VOORKOMEN

lemongrass, marjolein
inwrijven of deppen, masseren

VERKOUDHEID

anijs, basilicum, bergamot, cajaputi, citroen, citronella, dennennaalden, eucalyptus, gember, hysop, jeneverbess, kamfer, karwij, koriander, kruidnagel, kruizemunt, laurier, marjolein, mirre, niaouli, pepermunt, rozemarijn, rozenhout, sinaasappel, st.-janskruid, terpentijn, tijm
aromalampje

VERMOEIDHEID

basilicum, citronella, dennennaalden, gember, hysop, kruizemunt
aromalampje

VERREKKINGEN

arnica, gember, jasmijn, kruidnagel, lavendel, marjolein
inwrijven of deppen

VERSTUIKINGEN

st.-janskruid, tijm, vetiver
masseren

VETTE HUID

bergamot, cajaputi, calendula, cederhout, citroen, citronella, geranium, jasmijn, niaouli, patchouli, salie, sandelhout, sinaasappel, tijm, venkel, vetiver, ylang ylang
inwrijven of deppen, aromalampje, masseren

VIRUSINFECTIES

laurier
aromalampje, masseren

WRATTEN

citroen, kaneel, knoflook
inwrijven of deppen

OLIEVOORRAAD

Je ziet dat er heel wat soorten olie zijn die voor vele doeleinden ingezet kunnen worden. Wanneer je besluit om met etherische oliën te gaan werken, is het verstandig om te beginnen met een basis van de tien meest gebruikte essentiële oliën en een basisolie, zodat je hiermee ervaring op kunt doen bij de behandeling van verschillende aandoeningen. Je leert gaandeweg welke olie je het beste kunt gebruiken en -zoals ik al eerder opmerkte- kun je een dier zelf de olie laten kiezen die op dat moment het beste voor hem of haar is. Laat je hierin nooit leiden door je eigen reukzin of gevoel, maar laat dit over aan het dier.

Als een dier, na het ruiken van een olie, te kennen geeft dat hij dat lekker vindt, dan heb je de juiste olie voor toepassing bij dit dier gevonden. Hierop zijn natuurlijk ook uitzonderingen, zoals bij insectenwerende oliën en olie voor de behandeling van wratten.

Basiskennis over de toepassing van essentiële oliën kun je opdoen via de cursus Werken met Aromatherapie van de SORAG-Akademie.

Deze minicursus is een module uit de SORAG-cursus Dieren Natuurlijk Genezen.

Wil je meer weten over deze cursus, surf dan naar www.sorag.nl en lees hier de uitgebreide informatie. Ook kun je hier een proefles van deze cursus downloaden.

